

O bezhlavom handrárovi

Naše Levice sa kedysi len tak hemžili duchmi. Tak ako ostatne aj celé Levicko, Želiezovsko, Šahansko... vlastne celý Tekov a Hont. Dnes ich už síce nevídať, ale možno sa iba podrobili zákazu vychádzania, alebo sú v karanténe. Ale nie všetci strašili od nepamäti, od temného dávnoveku... Sú príbehy, ktoré sa odohrali iba v minulom storočí a už sa stačili pretaviť do strašidelnej povesti. A jeden taký si teraz predstavíme. Každý asi počul americkú legendu o osade Ospalá diera, kde sa mal za mesačných nocí premávať jazdec bez hlavy. Avšak málokto vie, že podobný prízrak kedysi šarapatil aj v okolí nášho mesta! Stalo sa to počas prvej svetovej vojny. Z Kozároviec šiel nocou do Levíc na voze jeden starý žid – handrár. Keď prechádzal popri lúke istého Kosičana, odrazu tam jeho konik zastal, pretože zavoňal čerstvo nakosenú d'atelinu. Obrátil sa s nádejou na svojho pána, pokýval hlavou a erdžaním ho zobudil. Keď handrár prišiel k sebe, pochválil v duchu koňa, že sa na cudzie ulakomil, zoskočil z voza a nabral za náruč d'ateliny. Ale to nemal robiť. Na tej lúke striehol v noci sám gazda. Zistil totiž, že mu furmani po zotmení kradnú nakosenú d'atelinu. Hneď si uvedomil, že kým uschne, nič mu z nej nezostane. Preto tam aj v tú noc držal stráž s poriadne nabrúsenou kosou. Keď zbadal zlodeja, vyskočil zo svojho úkrytu, prirútil sa k nič netušiacej obeti a jediným švihom odťal handrárovi hlavu. Urobil to skôr inštinktívne ako s rozmyslom, lebo za mlada slúžil u husárov a v hercegovinskej vojne sa naučil pekne čisto Turkom hlavy odtínať. Keď ho zúrivosť opustila, zhrozil sa nad vykonaným zločinom, ale čo sa stalo, už sa neodstane. Poobzeral sa, ale všade naokolo bola tichá noc, nik ho nevidel. Posadil preto rýchlo neborákovo telo do voza, nastokol mu na krvavý krk ako vedel odťatú hlavu a pomkol koňa, aby pokračoval do Levíc. Židovo telo sa síce domov doviezlo, ale hlava odpadla kdesi na kľačianskom Priehone. V každom prípade, už ju nenašli. Gazda sa ako bez duše ponevial po lúke až do rána. Výčitky sa striedali so strachom z odhalenia a následného trestu. Preto sa snažil z kopy utrieť krv, ale nedarilo sa mu. Z čepele iba kvapkalo a kvapkalo a ružové fliačky zanechávala. A tie nezmizli, ale vyrašili z nich jedovaté kvety – jesienky. Z hlavnej cesty je ich dodnes dobre vidieť. Gazda sa hneď ráno pod ťarchou výčítiek svedomia sám prihlásil rybnickým žandárom. A medzi okolitým ľudom sa rýchlo rozchýrilo, že tam pri topoli medzi Kotrmáňom a Koháryho pomníkom v noci vídať človeka bez hlavy. Niekedy stoná, inokedy fučí ako kováčsky mech, alebo píska ako kuvik pred pohrebom. Je možné, že doteraz hľadá svoju hlavu. Alebo ju možno už našiel, veď už nik z cestujúcich či starousadlíkov nespomína, že by ho v poslednom čase videl. Alebo mu len vadí ruch frekventovanej premávky a neďalekého veľkoobchodu a našiel si iný topol', alebo iný pamätník. Taký, kde nájde konečne pokoj, keď už hlavu nie.

Spracované podľa: Melicher, Jozef: Tekovské povesti